

SADRŽAJ

O DOKUMENTU	13
PRAVNA INFRASTRUKTURA.....	14
1. UVOD.....	15
1.1. Okruženje u kojem se priprema strategija i akcioni plan za eLegislativu	15
1.2. Tekući i perspektivni trendovi - globalno i regionalno	15
1.3. Pojmovno određenje eLegislative	17
1.4. Razvojni karakter eLegislative	18
2. POSTOJEĆE STANJE U BOSNI I HERCEGOVINI	19
2.1. Specifičnosti pravnog sistema Bosne i Hercegovine	19
2.2. Pravna osnova za zajedničko zakonodavstvo	20
2.3. Direkcija za EU integracije.....	20
2.4. Postojeće stanje eLegislative u pravnom sistemu Bosne i Hercegovine.....	21
3. VIZIJA NOVOG STANJA	23
3.1. Opća vizija novog stanja legislative	23
3.2. Vizija novog stanja eLegislative i nužne promjene.....	23
3.3. Neophodni koraci ka novom stanju eLegislative	23
4. STRATEŠKE SMJERNICE.....	25
4.1. Opći pravci djelovanja	25
4.2. Struktura eLegislative.....	25
4.2.1. ePoslovanje.....	25
4.2.1.1. Struktura zakona koje treba izraditi - usvojiti	25
4.2.1.2. Struktura podzakonskih akata koje treba izraditi - usvojiti	25
4.2.2. eObrazovanje.....	25
4.2.2.1. Zakoni koje treba izraditi - usvojiti	26
4.2.2.2. Podzakonski akti koje treba izraditi-usvojiti, odnosno dopuniti.....	26
4.2.3. IKT infrastruktura.....	26
4.2.4. eUprava.....	26
4.2.4.1. Zakoni koje treba izraditi - usvojiti	27
4.2.5. IKT industrija.....	27
4.3. Posebni pravci djelovanja.....	27
4.4. Rizični faktori implementacije.....	27
4.5. Pravci djelovanja.....	27
5. PROJEKTNI ZADACI - PREGLED	29
5.1. Pregled projektnih aktivnosti	29
5.2. Projekti	29
5.2.1. Projekt i. (zakonodavstvo za ePoslovanje)	29
5.2.2. Projekt ii (zakonodavstvo za eObrazovanje i eUpravu)	30
5.2.3. Projekt iii. (zakonodavstvo za IKT infrastrukturu i IKT industriju)	30
5.3. Subjekti implementacije.....	31
6. MONITORING I POSTRIZICI.....	32
6.1. Oblici monitoringa	32
6.2. Rizici	33
7. PREGLED ZAKONA KOJE TREBA DONIJETI ILI IZMIJENITI.....	34
7.1. Novi zakoni koje treba donijeti	34
7.2. Postojeći zakoni koje treba izmijeniti	34
7.3. Podzakonski akti koje treba donijeti	35
EÖBRAZOVANJE	37
8. OPĆI PREGLED	38
8.1. Oblast koja se razmatra	38
8.1.1. Obrazovanje kao servis za informaciono društvo	38
8.1.2. Korištenje IKT u obrazovnom sistemu	38
8.2. Razvojna uloga obrazovanja.....	38
8.3. TRENDОВI.....	39

8.3.1.	Novo obrazovanje za novo društvo.....	39
8.3.2.	Obrazovanje kao servis za informaciono društvo.....	39
8.3.3.	Korištenje IKT u obrazovnom sistemu.....	40
8.3.4.	Aspekti kvaliteta i standardizacije.....	41
9.	POSTOJEĆE STANJE.....	43
9.1.	<i>OPĆE STANJE OBLASTI</i>	43
9.1.1.	Obrazovni sistem u Bosni i Hercegovini.....	43
9.1.2.	Digitalna pismenost i digitalna podjela.....	44
9.1.3.	Diseminacija znanja o informacionom društvu.....	44
9.1.4.	Specijalističko obrazovanje za informaciono društvo.....	45
9.1.5.	Postobrazovanje za informaciono društvo i doživotno učenje.....	45
9.1.6.	Naučno-istraživački rad.....	45
9.1.7.	Povezanost na Internet i istraživačke/obrazovne mreže.....	46
9.1.8.	IKT kapaciteti.....	47
9.1.9.	Menadžment informacioni sistemi za obrazovanje (EMIS).....	48
9.1.10.	Bibliotečni sistemi.....	48
9.2.	<i>LEGISLATIVA, REGULATORNO I POLITIČKO OKRUŽENJE</i>	48
9.2.1.	Općenito stanje.....	48
9.2.2.	Povezanost i kapaciteti.....	50
9.2.3.	Biblioteke.....	50
9.3.	<i>TEHNIČKA OPREMLJENOST - Hardver</i>	51
9.4.	<i>PROGRAMSKA PODRŠKA - Softver</i>	52
9.5.	<i>KAPACITETI ZA PODRŠKU DALJINSKOM OBRAZOVANJU</i>	53
10.	VIZIJA NOVOG STANJA.....	54
10.1.	<i>OBRAZOVANJE KAO SERVIS ZA INFORMACIONO DRUŠTVO</i>	54
10.2.	<i>KORIŠTENJE IKT U OBRAZOVANJU</i>	55
10.3.	<i>ASPEKTI KVALITETA I STANDARDIZACIJE</i>	57
11.	STRATEŠKE SMJERNICE.....	58
11.1.	<i>OBRAZOVANJE KAO SERVIS ZA INFORMACIONO DRUŠTVO</i>	58
11.1.1.	Digitalna pismenost.....	58
11.1.2.	Postobrazovanje i doživotno učenje.....	59
11.1.3.	Diseminacija znanja o informacionom društvu.....	59
11.1.4.	Evolucija nastavnih planova.....	60
11.1.5.	Obrazovanje nastavnog kadra.....	61
11.1.6.	Specijalističko-informatičko obrazovanje.....	61
11.1.6.1.	Specijalistički studiji vezani za IKT.....	62
11.1.6.2.	Specijalizirane srednje tehničke škole.....	62
11.1.6.3.	Paralelni oblici obrazovanja.....	62
11.1.7.	Naučno-istraživački rad.....	63
11.1.8.	Biblioteke.....	63
11.2.	<i>KORIŠTENJE IKT U OBRAZOVANJU</i>	64
11.2.1.	Povezanost na Internet.....	64
11.2.2.	Istraživačko-obrazovne mreže.....	65
11.2.3.	Računarski kapaciteti za nastavni i naučno-istraživački rad.....	66
11.2.4.	Podrška elektronski podržanom učenju.....	68
11.2.5.	EMIS.....	69
11.2.5.1.	EMIS za osnovne i srednje škole.....	69
11.2.5.2.	EMIS za visokoškolske institucije.....	70
11.2.6.	Bibliotečni sistemi.....	70
11.3.	<i>ASPEKTI KVALITETA I STANDARDIZACIJE</i>	71
eUPRAVA		74
12.	OPĆI PREGLED.....	75
12.1.	<i>UVOD</i>	75
12.2.	<i>O OVOJ STRATEGIJI</i>	75
12.3.	<i>OBLAST eUPRAVE</i>	76
12.3.1.	PODRUČJE RAZMATRANJA.....	76
12.3.2.	RAZVOJNA ULOGA.....	76
12.4.	<i>TRENDVI</i>	77
13.	POSTOJEĆE STANJE.....	79
13.1.	<i>ORGANIZACIJA I RAD JAVNE UPRAVE</i>	79
13.2.	<i>RAZVOJNE INICIJATIVE</i>	79
13.3.	<i>VLADINI RAZVOJNI PROGRAMI</i>	80

13.4.	<i>REGIONALNE INICIJATIVE</i>	80
13.5.	<i>POSTOJEĆE STANJE RAZVOJA eUPRAVE</i>	81
13.5.1.	LEGISLATIVA (ZAKONODAVSTVO) I REGULATORNO OKRUŽENJE	81
13.5.2.	OPĆE STANJE PRIMJENE IKT U UPRAVI	82
13.5.3.	KLJUČNI SUBJEKTI	83
14.	VIZIJA I CILJEVI	84
15.	STRATEŠKI PRAVCI	85
15.1.	<i>PRAVCI DJELOVANJA</i>	85
15.1.1.	REINŽINJERING UPRAVE	85
15.1.2.	TEHNOLOŠKO-RAZVOJNE OSNOVE	87
15.1.3.	INFRASTRUKTURA eUPRAVE	92
15.1.4.	MEDUOPERATIVNOST ORGANIZACIONIH JEDINICA UPRAVE	95
15.1.5.	FUNDAMENTALNI/CENTRALNI REGISTRI	96
15.1.6.	SIGURNOST	98
15.1.7.	ZAJEDNIČKE FUNKCIJE UPRAVE	99
15.1.8.	SPECIJALIZIRANE FUNKCIJE PO POJEDINIM ORGANIZACIONIM JEDINICAMA UPRAVE 102	
15.1.9.	eDEMOKRATIJA	103
15.1.10.	eSERVISI	104
15.1.11.	PORTALI I PRISTUPNE TAČKE	107
15.2.	<i>KRITIČNI FAKTORI</i>	108
15.2.1.	SUBJEKTI ODLUČIVANJA	108
15.2.2.	TRŽIŠTE RADA I LJUDSKI RESURSI	108
15.2.3.	IZVORI FINANSIRANJA	109
15.2.4.	ORGANIZACIONI ASPEKTI	110
15.2.5.	NADLEŽNOSTI, ODGOVORNOSTI I SARADNJA	112
15.2.6.	MEDIJSKA PODRŠKA	112
IKT INFRASTRUKTURA		113
16.	UVOD	114
16.1.	<i>IKT infrastruktura u kontekstu razvoja ID u BiH</i>	114
16.1.1.	IKT infrastruktura - bazna komponenta ID	114
16.1.2.	Razvojna uloga IKT infrastrukture	114
16.2.	<i>IKT infrastruktura</i>	115
16.2.1.	Definicija pojmova i segmenata	116
16.2.2.	Standardizacija	116
16.2.3.	Statistika	117
16.3.	<i>Trendovi u oblasti</i>	117
16.3.1.	Put u informaciono društvo	117
16.3.2.	Trend razvoja IKT infrastrukture	118
16.3.3.	Koncept otvorene mreže za podatke	120
16.3.4.	Struktura mreže horizontalne orijentacije	121
16.3.5.	Razvoj i primjena servisa	121
16.4.	<i>Postojeće inicijative vezane za oblast</i>	122
17.	POSTOJEĆE STANJE U BiH	124
17.1.	<i>Pravni i regulatorni okvir</i>	124
17.1.1.	Stvaranje ambijenta za razvoj IKT infrastrukture	124
17.1.2.	Zakonski okvir	124
17.1.3.	Regulatorna uredenost	125
17.2.	<i>Društveni aspekt IKT infrastrukture</i>	125
17.2.1.	Proces privatizacije telekom-sektora	126
17.2.2.	Liberalizacija	126
17.2.3.	Aspekti suverenosti	127
17.3.	<i>OPĆE STANJE OBLASTI</i>	128
17.3.1.	Pokazatelji razvoja mreže	128
17.3.2.	Vrste raspoloživih servisa i usluga u BiH	129
17.3.3.	Stanje u poređenju sa zemljama Regiona SEE	129
17.3.4.	Stanje u odnosu prema EU	130
18.	ŽELJENO STANJE RAZVOJA IKT INFRASTRUKTURE	131
18.1.	<i>OPĆA VIZIJA NOVOG STANJA</i>	132
18.1.1.	Konvergencija i NGN	132
18.1.2.	Konvergencija telekomunikacija, računara i medija:	132
18.1.3.	Mreža portala	133

18.1.4.	Pristupne mreže	133
18.1.5.	Transportne (backbone) mreže	134
18.1.6.	Mobilne komunikacije	135
18.2.	OSNOVNI SEGMENTI NOVOG STANJA	136
18.2.1.	Željeno stanje kapaciteta	136
18.2.2.	Višeslužna NGN mreža	136
18.2.3.	IKT-magistrala	138
18.2.4.	Širokopojasna pristupna mreža	139
18.2.5.	Pristup Internetu	139
18.2.6.	Mobilne komunikacije (Evolucija/Migracija GSM sistema)	139
18.2.7.	RTV difuzija multimedijalnih usluga	140
19.	PUT ZA POSTIZANJE ŽELJENOG STANJA	141
19.1.	PREPORUKE ZA POSTIZANJE ŽELJENOG STANJA	141
19.1.1.	Državna informacijska infrastruktura (DII) BiH	141
19.1.2.	Model uvođenja informacijske infrastrukture	142
19.1.3.	NGN – Nove generacije transportne mreže	143
19.1.4.	Internet	144
19.1.5.	RTV difuzija multimedijalnih usluga	145
19.1.6.	Sigurnosni aspekti	145
19.1.7.	Univerzalna usluga	146
19.1.8.	Aspekti suverenosti	146
19.1.9.	Građani s posebnim potrebama	147
19.1.10.	Stvaranje pravnog i sigurnosnog okvira za razvitak e-poslovanja	147
19.1.11.	Izgradnja ljudskih resursa	148
19.2.	FAKTORI OD UTICAJA ZA POSTIZANJE ŽELJENOG STANJA	149
19.2.1.	Izvršna i zakonodavna vlast	149
19.2.2.	Regulatorno tijelo	149
19.2.3.	Operatori i provajderi	150
19.2.4.	Obrazovanje i obrazovne institucije	151
19.2.5.	Ostali faktori	151
IKT INDUSTRIJA	152	
20.	UVOD	153
20.1.	<i>IKT industrija u kontekstu razvoja ID</i>	153
20.2.	<i>IKT industrija u BiH</i>	153
21.	DEFINICIJA IKT INDUSTRIJE	155
21.1.	<i>OECD definicija IKT industrije</i>	155
21.2.	<i>Definicija IKT industrije BiH</i>	155
22.	POSTOJEĆE STANJE IKT INDUSTRIJE	157
22.1.	<i>Stanje IKT industrije u svijetu</i>	157
22.2.	<i>Stanje IKT industrije BiH</i>	157
22.2.1.	Stanje proizvodnje i usluga IKT industrije BiH	158
22.2.2.	Pristup i korištenje IKT u BiH	159
22.2.3.	međunarodna konkurentna sposobnost BiH u domenu ikt industrije	160
22.2.4.	Prednosti i nedostaci postojećeg stanja	162
22.3.	<i>Stanje okruženja za potrebe IKT industrije</i>	163
22.3.1.	Legislativa i regulativa	163
22.3.2.	Institucije i asocijacije	163
22.4.	<i>IKT standardi u BiH (BAS standardi)</i>	163
22.4.1.	Općenito o IKT standardima	163
22.4.2.	BAS standardi	164
23.	ŽELJENO STANJE RAZVOJA IKT INDUSTRIJE U BIH	165
23.1.	<i>BiH i regionalni kontekst</i>	165
23.2.	<i>Postojeće inicijative</i>	165
23.3.	<i>Vizija razvoja IKT industrije</i>	165
23.4.	<i>Ciljevi razvoja IKT industrije</i>	166
23.5.	<i>Segmenti novog stanja</i>	167
23.6.	<i>IKT u BiH kao proizvodna grana</i>	168
24.	PUT POSTIZANJA ŽELJENOG STANJA/PREPORUKE	170
24.1.	<i>Državne mjere stimuliranja razvoja IKT industrije</i>	170
24.2.	<i>Pristup proizvodnji i organizaciji</i>	171
24.2.1.	Tehnološki parkovi	171

24.2.2.	Inkubacioni centri.....	173
24.2.3.	Klasterska proizvodnja.....	174
24.3.	<i>Regionalna saradnja na proizvodnji IKT opreme</i>	175
24.4.	<i>Aspekt integracije u IKT industriju EU</i>	176
KORIŠTENA LITERATURA		177
PRILOG: PREGLED AKCIONOG PLANA		184
PRAVNA INFRASTRUKTURA		185
EOBRAZOVANJE		186
	<i>Programi</i>	186
	<i>Projekti</i>	188
	<i>Inicijative</i>	190
EUPRAVA.....		191
IKT INFRASTRUKTURA.....		195
	<i>Aktivnosti</i>	195
IKT INDUSTRIJA.....		197
	<i>Aktivnosti općeg karaktera</i>	197
	<i>Aktivnosti posebnog karaktera</i>	198